

Guia docent de l'assignatura**“Educació Sanitària a les Persones amb Problemes Cardíacs”****2019/2020**

Codi: 200739

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
884 Infermeria	Grau en Infermeria	OT	4	1

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: Rosalia Santesmases Masana A/a: RSantesmases@santpau.cat Professores: Rosalia Santesmases Masana Alicia San José	Llengua vehicular majoritària: Català Algun grup íntegre en anglès: No Algun grup íntegre en català: No Algun grup íntegre en espanyol: No

PREREQUISITS

No hi ha prerequisits oficials, però és aconsellable haver assolit els coneixements de les assignatures: Cures Infermeres en Situacions Complexes, Comunicació Terapèutica i Educació per la Salut.

CONTEXTUALITZACIÓ I OBJECTIUS

Aquesta assignatura és optativa, pertany al itinerari Cures Infermeres específiques en l'àmbit de la cardiologia i està planificada al setè semestre del grau d'Infermeria.

Està integrada per dos mòduls diferenciats: Promoció d'hàbits saludables i Prevenció de Factors de Risc implicats en la malaltia cardíaca; Prevenció de les complicacions i rehabilitació en les persones amb patologia cardíaca.

L'objectiu fonamental d'aquesta assignatura és que l'estudiant integri coneixements, habilitats i actituds per educar la persona i família sobre els factors de risc que estan implicats en el desenvolupament de la malaltia cardíaca, així com els aspectes necessaris per a la prevenció i rehabilitació de la mateixa.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Conèixer la dimensió de la malaltia cardiovascular a nivell mundial.
2. Identificar les estratègies de prevenció cardiovascular a nivell poblacional.
3. Reconèixer l'evidència científica en la prevenció dels factors de risc de la malaltia cardíaca i la seva implicació en l'estimació del risc cardiovascular.
4. Planificar activitats educatives específiques per al maneig dels factors conductuals de la persona amb malaltia cardíaca.
5. Planificar activitats educatives específiques per al maneig dels factors específics associats a la persona amb cardiopatia isquèmica, insuficiència cardíaca, arítmia cardíaca i cirurgia cardíaca.

COMPETÈNCIES I RESULTATS D'APRENTATGE

Competència	Resultats d'aprenentatge
CE5. Dissenyar sistemes de cures dirigits a les persones o grups, avaluant el seu impacte i establint les modificacions oportunes.	CE5.25. Planificar i avaluar els resultats esperats i realitzar les modificacions oportunes.
CE9. Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.	CE9.12. Analitzar els factors de risc que incideixen en el procés de salut-malaltia cardíaca. CE9.13. Elaborar i aplicar programes de prevenció primària, secundària i terciària en l'àmbit de Cardiologia.
CT1 Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos	

CONTINGUTS

MÒDUL 1. Promoció d'hàbits saludables i Prevenció Factors de Risc implicats en la malaltia cardíaca.

Tema 1: Impacte i dimensió de la malaltia cardiovascular.

Tema 2: Estratègies de prevenció cardiovascular a nivell poblacional.

Tema 3: Estratègies de prevenció dels Factors de Risc Cardiovascular. Estimació del Risc Cardiovascular.

MÒDUL 2. Prevenció de les complicacions i rehabilitació en les persones amb malaltia cardíaca

Tema 4: Educació sobre el maneig dels Factors Conductuals

- Cessació Tabàquica
- Recomanacions dietètiques
- Exercici Físic en la persona amb problema cardíac
- La sexualitat en la persona amb problema cardíac
- Gestió de l'estrès

Tema 5: Educació sobre el maneig dels Factors específics associats a la patologia

- Persona amb cardiopatia isquèmica
- Persona amb Insuficiència Cardíaca
- Persona amb arítmia
- Persona sotmesa a cirurgia cardíaca

METODOLOGIA

Totes les sessions inclouen diferents tipologies d'activitats per fomentar-ne el dinamisme. Així mateix els alumnes han de realitzar activitats diverses entre sessions orientades a fomentar el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge autònom.

Activitat dirigida:

- Classes teòriques, anàlisi i resolució de problemes, activitats obertes. Activitats orientades la integració i l'aplicació pràctica de conceptes: dinàmiques de grup i presentacions.

Activitat supervisada:

- Anàlisi i lectura de textos, valoració, estudi i discussió de casos, presentació de treballs
- Tutories.

Activitat autònoma:

- Recerca d'informació, consulta bibliogràfica y documental, treball.

ACTIVITATS FORMATIVES

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides (30%)			
Classes teòriques Anàlisi i resolució de problemes Activitats obertes	45	1,80	CE5.25, CE9.12, CE9.13, CT1
Tipus: Supervisades (5%)			
Anàlisi i lectura de textos Valoració, estudi i discussió de casos. Presentació treballs Tutories	4,5 3	0,18 0,12	CE5.25, CE9.13
Tipus: Autònomes (60%)			
Recerca d'informació, consulta bibliogràfica y documental, treball	90	3,60	CE9.12.

AVALUACIÓ

L'avaluació ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense desconsiderar les adaptacions que s'hagin pogut introduir. Els estudiants disposen d'una convocatòria per curs acadèmic, per a la superació de l'assignatura. La progressió acadèmica i la superació de l' assignatura es valora mitjançant:

Avaluació continuada

L'objectiu de l'avaluació continuada és que l'alumne pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo, així com verificar-ne l'evolució i progrés de l'aprenentatge.

S'estableix una avaluació continuada i formativa mitjançant activitats d'avaluació distribuïdes al llarg del curs, el pes i instruments de les quals es descriuen a continuació:

Prova escrita

- Una prova objectiva tipus test (50%) al final de l'assignatura
- En les proves tipus test les respostes negatives resten segons la següent fórmula:
 $x = \text{encerts} - (\text{errors}/n-1)$, sent n el número d'opcions de resposta.

Lliurament d'activitats

- Lliurament de diferents activitats distribuïdes al llarg dels dos mòduls de l'assignatura (25%)

Treball acadèmic

- La presentació d'un treball al final de l'assignatura amb presentació oral a l'aula (25%)

Per poder fer mitjana s'ha d'obtenir una nota igual o superior a 5 sobre 10 en cadascuna de les proves i treballs.

QUALIFICACIÓ

0-4.9: Suspens

5.0-6.9: Aprovat

7.0-8.9: Notable

9.0-10: Excel·lent

ACTIVITAT DE RECUPERACIÓ

Es proposa una activitat de recuperació pels estudiant que hagin estat avaluats prèviament per un conjunt d'activitats d'avaluació el pes mínim de les quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura i que hagin obtingut una nota final entre 3,5 i 4.9 sobre 10.

El professor pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no son recuperables. Aquesta activitat dona opció a la qualificació d'aprovat: 5.

Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.

NO AVALUAT:

Quan l'estudiant no hagi aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta es consigna la qualificació com a "*no evaluable*".

És motiu de manca d'evidències suficients si l'estudiant no ha participat en cap activitat de l'avaluació continuada.

REVISIÓ DE LA PROVA ESCRITA:

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar dur a terme la revisió en el període establert per a la "revisió" No s'accepten sol·licituds de revisió fora del període establert.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
- Lliurament de diferents activitats distribuïdes en els dos mòduls de l'assignatura - Prova final global	75%	5,63	0,23	CE.5.25, CE9.12.
Presentació treball final amb presentació oral en aula	25%	1,87	0,07	CE5.25. CE.9.13, CT1

BIBLIOGRAFIA

Articles:

Recomendaciones preventivas cardiovasculares. Actualización PAPPS 2018. Aten Primaria 2018;50 Supl 1:4-28 - DOI: 10.1016/S0212-6567(18)30360-3

Promocion de la salud cardiovascular global: estrategias, retos y oportunidades.
Castellano JM et . Rev Esp Cardiol. 2014; 67(9) :724–730

Estratificación del riesgo cardiovascular: importancia y aplicaciones. Alegría Ezquerro E. et al / Rev Esp Cardiol Supl. 2012;12(C):8-11

Integración de ámbitos asistenciales. Peña-Gil C et al. Rev Esp Cardiol Supl. 2007;7:21C-9C

La atención al paciente crónico en situación de complejidad: el reto de construir un escenario de atención integrada. Contel JC. et al. Aten Primaria. 2012;44(2):107-113

Políticas preventivas globales. Estrategias a escala europea y mundial. Kotseva K. Rev Esp Cardiol. 2008;61(9):960-70

Villalbí JR, Suelves JM, García-Continente X, Saltó E, Ariza C, Cabezas C. Cambios en la prevalencia del tabaquismo en los adolescentes en España. Aten. Primaria. 2012;44(1):36-42

Olano E, Minué C, Ayesta FJ. Tratamiento farmacológico de la dependencia de la nicotina: revisión de la evidencia científica y recomendaciones de la Sociedad Española de Especialistas en Tabaquismo sobre su elección e individualización. Med Clin (Barc). 2011;136(2):79-83

Intervención interdisciplinar en tabaquismo. Documento de consenso. Grupo de Trabajo de abordaje interdisciplinar de la Sociedad Española de Especialistas en Tabaquismo. ISBN 978-84-614-1930-2 SEDET Mayo 2010. Disponible en: http://www.sedet.es/webcms/usuario/documentos/20100705194235_INTERVENCION_INTERDISCIPLINAR.pdf

Dieta mediterránea y prevención de la enfermedad cardiovascular. Arós F, Estruch R. Rev Esp Cardiol. 2013;66(10):771-774

Resumen de las recomendaciones de la American Diabetes Association (ADA) 2014 para la práctica clínica en el manejo de la diabetes mellitus. Iglesias-González R, Barutell-Rubio L, Artola-Menéndez S, Serrano-Martín R. Diabetes Práctica 2014;05(Supl Extr 2):1-24.

Programas de rehabilitación cardíaca y calidad de vida relacionada con la salud. Situación actual. Cano De la Cuerda R et al. Rev Esp Cardiol. 2012;65:72-9 - Vol. 65 Núm.01

Guies Societat Europea de Cardiologia:

[Guía ESC 2016 sobre prevención de la enfermedad cardiovascular en la práctica clínica](#)
Sexto Grupo de Trabajo Conjunto de la Sociedad Europea de Cardiología y otras Sociedades sobre Prevención de Enfermedad Cardiovascular en la Práctica Clínica (constituido por representantes de 10 sociedades y expertos invitados) Rev Esp Cardiol. 2016;69:939.e1-e87
DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.recesp.2016.09.004>

[Comentarios a la guía ESC 2016 sobre prevención de la enfermedad cardiovascular en la práctica clínica](#)

Grupo de Trabajo de la SEC para la guía ESC 2016 sobre prevención de la enfermedad cardiovascular en la práctica clínica, revisores expertos para la guía ESC 2016 sobre prevención de la enfermedad cardiovascular en la práctica clínica y Comité de Guías de la SEC
Rev Esp Cardiol. 2016;69:894-9
DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.recesp.2016.08.009>

[Comentarios a la guía ESC 2016 sobre el diagnóstico y tratamiento de la insuficiencia cardíaca aguda y crónica](#)

Grupo de Trabajo de la SEC para la guía ESC 2016 sobre el diagnóstico y tratamiento de la insuficiencia cardíaca aguda y crónica, revisores expertos para la guía ESC 2016 sobre el diagnóstico y tratamiento de la insuficiencia cardíaca aguda y crónica y Comité de Guías de la SEC.
Rev Esp Cardiol. 2016;69:1119-25
DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.recesp.2016.09.056>

[Guía ESC 2016 sobre el diagnóstico y tratamiento de la insuficiencia cardíaca aguda y crónica](#)

Grupo de Trabajo de la Sociedad Europea de Cardiología (ESC) de diagnóstico y tratamiento de la insuficiencia cardíaca aguda y crónica. Rev Esp Cardiol. 2016;69:1167.e1-e85
DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.recesp.2016.10.014>

[Guía de práctica clínica de la ESC sobre diabetes, prediabetes y enfermedad cardiovascular, en colaboración con la *European Society for the Study of Diabetes*](#)

Lars Rydén, Peter J. Grant, Stefan D. Anker, Christian Berne, Francesco Cosentino, Nicolas Danchin, Christi Deaton, Javier Escaned, Hans-Peter Hammes, Heikki Huikuri, Michel Marre, Nikolaus Marx, Linda Mellbin, Jan Ostergren, Carlo Patrono, Petar Seferovic, Miguel Sousa Uva, Marja-Riita Taskinen, Michal Tendera, Jaakko Tuomilehto, Paul Valensi, José Luis Zamorano
Rev Esp Cardiol. 2014;67:136.e1-e56

DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.recesp.2013.10.015>

[Documento de la Sociedad Española de Hipertensión-Liga Española para la Lucha contra la Hipertensión Arterial \(SEH-LELHA\) sobre las guías ACC/AHA 2017 de hipertensión arterial.](#) Gijón-Conde T, et al. Documento de la Sociedad Española de Hipertensión-Liga Española para la Lucha contra la Hipertensión Arterial (SEH-LELHA) sobre las guías ACC/AHA 2017 de hipertensión arterial. Hipertens Riesgo Vasc. 2018. <https://doi.org/10.1016/j.hipert.2018.04.001>

Altres enllaços d'interès:

<http://www.regicor.org/>

Accés a Registre Gironí del Cor

<http://www.enfermeriaencardiologia.com/index.htm>

Accés a l'Associació Espanyola d'Infermeria en Cardiologia

<http://www.fundaciondelcorazon.com/>

Accés a la web de la Fundació Española del Corazón (web divulgativa de continguts educatius)

<http://www.tabaquisme.cat/>

Accés a la web de la Unitat de Deshabitació Tabàquica de l'Hospital de Bellvitge

<http://www.fisterra.com/Salud/2dietas/index.asp>

Accés a la web Fisterra un referent dins de l'atenció primària, en aquest link accés a diferents tipus de dietes

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/es/dir92/iccast08.pdf>

Guia de Pràctic Clínica sobre Insuficiència Cardíaca del Institut Català de la Salut (inclou material per als pacients)

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2170/taoquiapac.pdf>

Guia de Pràctic Clínica sobre Pacients amb Tractament Anticoagulant Oral del Institut Català de la Salut (inclou material per als pacients)

<http://www.forumclinic.org/>

Accés a la web Forumclínic, web de referència en continguts d'educació per la salut per àrees temàtiques: risc cardiovascular, IAM